

1

Ja sam jedini stolar u ovom selu.
Zarađujem pristojno, za život. Skromna smo kuća, znamo
koliko je dovoljno. Oženjen sam jedinom učiteljicom.
I imam jednu muku.

2

Nikad nisam bio alav za parama.
Kad ima za mene, ima i za one okolo. Ženi nisam mogao
ponuditi dvor, ali jesam poštenu kuću. I svega u njoj.
Računao sam, poštena je, učiteljica, vredna, puno ne priča.
Sećam se kad je došla – sunce je udarilo, korpa je zgrbila, gladna,
žedna, umorna, uplašena...
Žao mi je što majka nije unuku doživela, al' šta ćeš. Govorili
su mi ljudi da se ne ženim ženom iz grada.
– Nikad iz grada i nikad s puno škole – govorio je moj otac.
Mislio sam nije to neki grad, varošica, tek nešto veći od na-
šeg sela i mislio nije joj neka škola, opet će seosku decu učiti.

3

Sviđa joj se selo, rekla je još prvih dana.
Reče i da ne žali za gradom.
Brzo smo se uzeli i svi su je zavoleli u selu, kao svoju. Istina,
umela je da kuka, posle sve manje, al' u početku svaki dan – fale
joj knjige, manjka joj haljina, pa je još prvih dana šta je ko imao
u selu od knjiga, uprtio – pa sve njoj. Čitala je jedno vreme, pa
opet sve ispočetka.
Taj posao na brdu sam i prihvatio zbog nje. Biće neplani-
ranih para, mislim se. Rasturićemo se svi od posla, al' biće i za

grad. Jesam, jesam, dao sam posle to za konje, šumu, tačno je, ali mislio sam i za nju će da ostane.

Konj hrani seosku kuću, a seoska kuća seosko dete.

Kad sam se prvi put popeo gore, video sam da to nisu čista posla. Pa ne možeš ti prisvojiti brdo preko kog sto godina svi idu, pa da si još triput toliki i stranskiji! Pričam ja ljudima, a oni kažu:

– Šta ćeš, Kosta, piše.

Jeste, pisalo je... Dolazili su razni ljudi, merili, pisali, pečatili, iz opštine, razni iz grada, pa me uveriše. Mislim se, i mene neko nekad pita – odakle mi, a ja mu odmah nabrojim sve noći koje su ostale u radionici. Reko', ko zna kakvih je noći iza ovog ostalo.

Ućutim ti se ja i zapnem. Ako će da plaća, nek plaća.

Marva će da ćuti i radi.

Drugi su pričali, ja sam vukao, strugao, zakucavao, i nije me bilo briga ko je i šta. Od čega, za koga i dokle će. Ona je zapitki-vala. Baš sve to što su i drugi pričali. Žensko je, valjda zato, sve je zanima i što treba i što ne treba. Čega sam se sećao – pričao sam, čega nisam – izmišljao sam.

Tog stranca dugo nismo videli.

Utoliko nas je kasnije nevolja i snašla.

4

Jaši, pa jaši, zajahali te dabogda! Pa nikako da se smiri.

Lako je onima što danju hleb ne hlebe, pa noću mogu i po selu cirkus praviti.

Jesmo li ti zato silne kuće na brdu pravili? Svi smo čekali da ode. Al' da vidiš kad mi je jednom prišao i za drugo selo me pitao, sve ko da je iz najfinije kuće. Fin čovek, nisam mogao reći da nije.

Čudno je to meni bilo što taj ne može da se smiri. Šta li ga goni, pa nam noću kuće preleće? I šta ga muči te zemlju mora bičem da udara?

5

Video sam odmah da sve ženskinje iz sela izviruju kad prođe. Njihovo je da vire.

I njihovih muževa.

Onda su mi rekli da i moja otvara prozore. Nije to zbog stranca, govorio sam. Malo je dete u sobi, treba vazduha.

Kako uvek zafali vazduha kad on prođe pored kuće, pitaju.

I odlučim ja da vidim da l' je to istina.

6

Uveče se žalim na umor.

Kažem da mi se spava, da tonem i klonem. Vidim, ona sluša. Kažem samo da mi je kreveta pa sve do jutra. Da legnem i dišem duboko. Pa se ne okrenem.

I stvarno, vidim, otvara prozore svako veče. Kad primeti da ne žmurim, brzo iznosi dete na prozor. A ja se onda okrećem i hukćem.

Ipak, nisam uspeo da čujem razgovor, ijedan znak, nikada nije izašla iz sobe i dobro znam da ne bi.

Čuje ona zvuk biča, čujem ja zvuk biča.

Ali, samo ona ustaje. I kad se posle vrati i legne – ne može da zaspi, prevrće se, okreće jastuk, kvasi čaršafe, otkrije se, pokrije se, pa nikako mirna. Ne mogu ni ja da zaspim, a ne smem da se pomerim. Shvatiće da sam budan.

Znaće da znam. Da li je teže kriti, ili saznati da nisi dobro sakrio? Mislio sam, možda grešim, možda sve uveličavam, dobro

je i ne poznajem još uvek... pa smirim sebe nekako, iz šume se začuje bič, ona skoči, pa sve iz početka.

I traži od mene nemirna svašta. Da kružim oko nje, prilazim, odlazim, da je gledam, ne govorim, i gadosti svakakve, kakve je sigurno u svojim knjigama pročitala. To ne može imati veze sa strancem sa brda.

Kad je došla, jedva da se i skidala od stida, a sad se i skinе, baci na pod, pa neće ni da podigne odatle.

Ja kažem:

– Ajde rano, podigni, izgužvaće se, opet ćeš novo iz grada da tražiš...

A ona se skupi u ćošak, zagrlj dete, pa kaže:

– Zato i tražim novo, da mogu ovo da cepam sa sebe...

Nije to meni bilo najjasnije, a nikom nisam pričao, jer znam da ni drugom ne bi bilo. Samo sam svake večeri sve teže i glasnije gutao i hteo nešto da je pitam, ali nikako nisam uspevao da se setim šta.

A ona je i dalje izlazila svake večeri na prozor, pa i ispred kuće, ali bič se nije čuo.

I ona postade tiša i mekša.

Znao sam da se nije imala zašta kajati, a ni šta čekati. Ali nisam znao zašto kvasi čaršafe.

Tako sam ja saznao šta je to *ljubomora*. Do tada ona nije živela u ovom selu.

Ništa drugo nego udar biča po zemlji ispred naše kuće, kad ovaj ošine, njen pogled kroz prozor, koji sigurno stiže do gornjeg puta ka njegovom brdu i saznanje koje bi me ubilo – da Boris M. M. ne bi žalio stvari koje se gužvaju po podu.